

ARADI HIRDETŐ.

Szerkeszti 's kiadja Sveszter Ferencz.

52-dik szám.

Szombaton December 23-án 1848.

7-ik évi folyam.

Előfizetési jelentés.

Minthogy lapunk, daczára jelen fölötté viharos és bajos időnek, a' nagytiszteletű közönség szíves részvéte által magát számos évek során át is fentartá, és minket kötelességünk teljesítésében még a' várbeli bombázat sem rettenté el; 's mintán cselekvésünkre nézve, úgy véljük, minmagunkat miről sem vádolhatjuk, tehát szíves részvétre ezután is méltatni reménylünk, és a' nagytiszteletű előfizetőinknek eddigelő tapasztalt pártfogásukért legbensőbb köszönetünket nyilvánítván, a' közelgő évre is szíves előfizetésre meghíni bátorkodunk.

Az előfizetési díj fél évre, az az: 1849-ik évi januárhó 1-ső napjától kezdve juniushó végeig, helyben házhoz-hordással együtt 1 ft 26 kr., — Uj-Aradra 1 ft 40 kr. — Postán boríték alatt bérmenten küldendő lapokért, az eddig divatozott 2 ft 12 kr. helyett, csak 2 ft pengő pénzben.

Az előfizetési díjak valamint ezen lapra, ugyszinte az „Arader Kundschaftsblatt“-ra elfogadtatnak a' szerkesztőség irdájában, Forray utczában, Wiszkub'háza 1-ső emeletében. — Vidékiek hozzájuk legközelebb eső t. postahivataloknál is előfizethetnek.

Hirdetmények beiktatás végett hasonlóan a' szerkesztőség irdájában vétetnek fel. — Iktatási díj 6 nyomtatott sort felül nem muló hirdetményekért 18 kr. és ismétlésnél 12 kr., több sort foglalókért minden hasáb sorért 3 kr., de ismétlésnél csak 2 pkr. vétetik; tehát soráért 2 hétre 5 kr., holott egy, hetenként kétszer megjelenő lapban, sorát 3 krval számítva, 2 hétre 12 pkr. fizetendő, és ez az, mire a' t. cz. közönséget figyelmeztetni kívántuk.

Kiadó Szerkesztőség.

Előfizetési jelentés.

A' „JÖVŐ“ czimű hirlap megjelenik Pesten decemberhó 1-től kezdve. Előfizetési díj vidékre december hóra 1 ft 20 kr. pp., Januártól fogva pedig félévre postán hatszor küldve borítékkal 7 ft; kevesebbszer 6 ft 30 kr. pp.

Ezen politicalai napi lap, fölvesz mindenféle hirdetéseket egy hasabsorát 2 kr. pengővel.

Vidéki tudósításokat örömmel fogad el mindenkitől, csak tisztán és kimerítőleg legyenek írva.

 E' politicalai lapot bő tartalmánál és érdekességénél fogva mindenkinek méltán ajánlhatjuk.

Nevelőül ajánlkozik

egy fiatal egyén, ki több nyelvek ismeretével bír, és a' gymnasium-, bölcsészeti- vagy jogászati pályában oktatást adni képes; melly alkalmazást akár helyben, akár falun kész elvállalni. Bővebbet a' szerkesztőségénél.

Társ kerestetik

a' „JÖVŐ“ politicalai lap, és a' szinte politicalai „Ofner-Pester Zeitung“ előfizetésére. — Közelebb értesülhetni a' szerkesztői irdában.

28 font szép fonott lószőr

eladó; miről bővebbet a' szerkesztőségénél.

Figyelmeztetés.

Egy ||kevessé használt, jól fődött Stájer-kocsi vas tengelyekre, jutányos áron eladó.
Értekezhetni

Feldinger Tób. vaskereskedésében.

8 öl búzaszalma

és 8 öl árpaszalma

eladó a' Kossuth utczában 588 sz. Czipra házában lakó

özvegy Urbányi Katalinnál.

Hirdetmény.

Arad megyében tanyázó katonaság számára kívántató kenyér-, zab- és széna részletek kiszolgáltatása iránt f. évi decemberhó 24-ik napján a' megyei levéltári irodában tartandó árlejtésre a' vállalkozók ezennel meghivatnak.

Aradon december 14-én 1848.

Dániel István, m. alispán.

2356 sz. Hirdetmény.

Az aradi álladalmi urodalom ménesi kerülete részéről tudtul adatik, hogy a' Glogováczi, mondorloki 's csicséri favágásokban szálszerinti fa eladás minden szerdán, — a' solymosi fő völgyben Duduk név alatti helyen találtató erdő részletek

(Parcellen) minden csütörtökön, — végre a' radnai erdészetben találtató erdei részletek minden szombaton, mindenütt a' helyszínén, azonnali készpénz fizetés mellett a' legtöbbet ígérőnek árverés útján fognak eladatni.

A' ménesi álladalmi Tisztartóság.
Paulison December 13-án 1848.

2358 sz. Bérleti árverés.

Az aradi álladalmi urodalom ménesi kerülete részéről ezennel hírül tétetik, hogy a' Musztesty-Feritsei korcsmáltatási jog egy vagy több évekre árverés útján haszonbérbe adadni fog, melly árverésnek határideje f. e. decemberhó 27-ik napjára határozott 's annak elmúltával utóigéret elnem fogadtatik.

Ki ezen árveréshez járulni szándékozik, a' kített napra Paulison a' ménesi Tisztartóság irdájába, hol az árverés reggeli 9 órakor kezdődni fog, ezennel meghivattatik.

A' ménesi álladalmi Tisztartóság
Paulison dec. 13-án 1848.

Zab szállítási hirdetmény.

A' mezőhegyesi katonai ménes-intézethez kívántató negyven ezer pozsonyi mérő zab szállítása iránt decemberhó 28-án (huszonnyolczadikán) 1848, délelőtti 9 órakor, helyben Mezőhegyesen fog árlejtés tartatni, hová szállítani kívánok 5száztóli bálnpénzzel ellátva meghivattatnak, azon megjegyzéssel: hogy a' legócsóbban szállítók az árlejtés bezártával 10száztóli biztosítékot letenni tartoznak; továbbá hogy ezen tárgyalásnál részenkénti szállításokra is egész 500 mérőig ajánlatok elfogadtatnak, és hogy a' szerződés' egyéb föltételei ezen ménesintézet gazdasági kormányzás irdájában előlegesen megtekinthetők.

H e l y b e l i.

Pénteken, f. hó 15-én délután azon rémülés terjedt el, mintha az ellenség a' maroson innen is hozzánk közelítene, mi azonban nem valósult, hanem várbeli elleneink csupán a' maroson át rohantak be Glogovácra, hol 100 mázsa sót acquirálván, ismét visszahúzódtak.

Folyó hó 16-án este Vetter tábornagy a' bánátusi táborból hozzánk jött, de másodnapra útját Pestre folytatá. — Ha ezen tábornagy urhoz, és a' Lehel huszárokhoz néhány nappal előbb lett volna szerencsénk, azon esetre az Uj-Aradnál esett csata bizonyára kedvezőbben ütött volna ki, hol is, újabb hírek szerint, nem 7 ágyu — mint azt lapunk előbbi számában előadánk — hanem csak kettő került az ellenség kezébe.

A' vár azóta magát minden szükségességekkel egész félre ellátá, hol jó kedvöket mutatják, miután a' Schvarzenberg-dzsidások zenebandájára szert tettek.

Szombaton, folyó hó 16-án a' várban fáklyazene tartatott, mellynek okát különbfélekép magyarázzák, minél több izben vivát kiáltatott 's ágyulövésekkel is viszonztatott, azonban a' 13 's 18 fontosok, valamint granátok városunk felé repültek, mi által kivált az izr. alapítványi iskolaházon tetemes kár okoztatott, ugy az ahhoz közel eső fehér hajó című fogadó is — a' honvédek főgyűhelyök — kétszer szabatosan eltaláltatott, de szerencsére üres vala.

Valami Lederer nevű erdélydől, és az ismeretes Blomberg vezérlete alatt álló mintegy 3000 főnyi ellenség, vasárnap, f. hó 17-én délben Uj-Aradot elhagyta ugyan, de alkalmasint ide közel valahol tartózkodik.

Ugyanaz nap az elbizott várőrségnek városunkat egész 2 óra folytaig — esti 6-tól fogva 8-ig — ágyuztatni tetszett, melly alkalommal valamint, előtte való nap, a' tüzerek felváltását nyilván észrevevénk és egész bizonyossággal állíthatni, hogy ezen veszélyes ágyuzást csak azon, viszonyaink és helyzetünkről pontos tudomással bíró, nem rég Pestről jött 's jelenleg átszökött tüzerek teheték. — Ezen tüzelés alatt a' várban tartós dobolást hallánk, mellynek magyarázatját egész bizonyossággal elő nem adhatni, ámbár az a' hire, hogy Siliák Miklós alezredes névnapjára lödöztetett meg városunk olly irtóztatólag. — Szivreható gyöngéd jelenet!

18-ától fogva csendesség volt.

V e g y l e t.

—*.* Budapest, dec. 13-án. Lenkei vitéz ezredes dandárfőnöknek nevezetett ki, és tegnapelőtt innen az alsó táborba ment. (Ung.)

—*.* A' temesvári g. n. e. püspök Zsivkovics Panteleimon, mint lázító és hazaáruló, püspökme gyében tovább nem engedtethtvén, nehogy az illetők vallásbeli dolgai megakadást szenvedjenek, vagy általa a' hon veszélyével gyakoroltassanak, az óhitű egyház ideiglenes kormányzatával megbízott Athanaczkovics Plató bácsi püspöknek f. évi november 30-án rendeletben meghagyatott: Mí szerint a' temesvári g. n. e. püspökség ideiglenes kormányzatára Popovics István verseczi g. n. e. püspököt haladéktalanul utasítsa. Minélfogva ugy hatóságok, mint magánosok ezennel oda utasítatnak, hogy a' temesvári püspökséget érdeklő hivatalos tárgyakban, ezentúl a' verseczi g. n. e. püspökkel érintkezzenek. Budapest, dec. 7-én 1848. Szász Károly, vallás és közoktatás-ministériumi álladalmi titkár.

—*.* A' honvédelmi bizottmány ezennel tudósítja a' közönséget, hogy Schlick beütése, előnyomulása, a' Kassa melletti ütközefnek részünkről elvesztése következtében, a' honv. bizottmány mindenek előtt szükségesnek látja, hadvezérről gondoskodni.

Örömmel és köszönettel jelenti a' kormány, hogy hadügyminister Mészáros Lázár úr szíves volt önkényt kijelenteni, hogy a' Schlick elleni táborozás fővezérletét ő maga vállalja el, 's rögtön rendeltetése helyére induland.

Ezennel tehát kijelentetik, hogy Mészáros Lázár hadügyminister lesz Schlick ellen az ország fővezére. (P. Hirl.)

—*.* Minthogy a' királyhágón túl az ellenség tábora ellen alakított mozgóhadunk Nagy-Váradon összpontosul, azon okból a' 6-ik hadikerületnek főparancsnoksága is Debreczenből Nagy-Váradra helyeztetett át. — Budapest, dec. 8-án 1848. Nádosy Sándor, ezredes. (P. Ztg.)

—*.* Nagy-Bánya, dec. 13-án. Bem tábornoktól a' felső erdélyi hadsereg fővezérétől, a' honv. bizottmányhoz ily jelentés érkezett:

„Szerencsésnek érzem magamat, hogy parancsnokságom első tiz napjai alatt néhány jó eredményről tudósíthatom a' magas honvédelmi bizottmányt.

Első gondom volt az ellenséget Erdélybe visszavetni, őt körülvenni, és a' dandárokat mentül előbb rendezni, hogy azután a' körülmények szerint intézkedni tudjak.

Ma már jelenthetem a' magas honvédelmi bizottmánynak, hogy az Erdélybe vezető minden főutat csapatokkal és álgyukkal erősen megrakattam, sőt már incursiókat is kezdünk tenni, 's hogy az egész hegyláncz bevágatások által csaknem áthatatlanná tétetett; és hogy e' hegyek mellett a' nemzetőrség olly vonalt képez, melly a' közlekedést hermetice elzárja.

Ez szükséges volt arra nézve, hogy rendezésünkben nyugodtan előhaladhassunk, és mentül előbb támadó állást vehessünk.

Mind ezek közt legfontosabb Nagy-Bánya elfoglalása, hova ma reggel bevonultunk. A' lakosok örömmel és a' város kivilágításával fogadtak. — Nagy-Bánya nyugoti Magyarországnak legfontosabb pontja; az ezüst és sóbányák, puskaporos malmok, vasöntő gyárak, ezek mind újra kezeink közt vannak.

Most már biztosíthatom a' honvédelmi bizottmányt hogy azon eszközök mellett, mellyek már megadattak és még megadatni ígértettek, a' nélkül, hogy új segedelemre szükségem leendne, Erdélyt visszafoglalandom.“ (P. Hirl.)

—*.* Pest, dec. 16-án. Kis tábornok jelenté a' kormányznak, hogy e' hónap 12-én Damianics alezredes Alibunárt megtámadván, elfoglalta. Egy 6 fontos 's egy 2 fontos ágyu, 8 mocsár, 800 fegyver, 3 szerb zászló a' mieink kezébe zsákmányul esett.

—*.* Fiume. A' K. H. néhány érdekes tudósítást közöl ezen ránk nézve olly igen nevezetes város felől. Nov. 8-kaig még mindenütt a' magyar zászlók lobogtak. Aztán Bunyevác helyettök illir zászlókat tűzött ki, jeleül a' helyrehozott rend-

nek bécsben és a' megveretett magyar zendülőknek. A' mint az ottani Piaristák ellene törekedtek, mondá Bunyevác: Fiume szláv föld volt és most is az. Ha a' magyarok az oláhokat és tótokat meggyőzik is, a' horvátok és szlavóniaiak mégis győztesek lesznek. — A' lelkesedés, melly Fiumében uralg, a' legjobb. Midőn azon hír kapott lábra, hogy Perczel Varasdöt bevette, örömben úszott az egész város, és hacsak egy kis erő menend oda, Fiume ismét a' mienk. — A' szegény osztrák nép mindenütt meg van rémülve, miszerint semmi erőhatalom sem veszi arra, hogy a' határszélien átjöjjön. Oda túl valóban szép színekkel festenek le bennünket, hogy a' jámbor nép ollyannyira iszonyodik tőlünk. (P. Ztg.)

Jellachich rettenetes kelepczébe került, és nem sokára hallhatjuk felőle azon örvendetes hirt, hogy népével együtt végképen megsemmisített. — Neudorfnál Flankenbevegung-jával országunkba berontani vakmerőlködött, — de szerencsénkre olly dőre volt, mikép egy keresztűz-kelepczébe ment, honnan tán egy emberét sem hozza vissza. A' mi armádiánknak Pozsonynál általában kedvező állása van.

—*.* December 11-én Hurbán csapata Bude-tin mezővárosánál, Querlond őrnagy 's Balogh és Beniczki kormánybiztosok vezénylete alatt álló seregünket megtámadta. A' csatázás estéli 6 óráig tartott, 's annak a' sötétség vetett véget. A' csata eredménye volt, hogy Hurbán Czáczaig elszaladt. Csapataink nyomba üldözték. (Ung.)

—*.* A' „Pressb. Ztg.“ szerint dec. 10-én a' mieink és az ellenség között élénk csetepaté történt. Mieink a' dunán túl lévő Grichenauban egy nagy csapat végvidékiekre akadtak. Mi valánk a' megtámadó felek; reggeli 10 órától fogva délutáni 4 óráig tartott tüzelés után az ellenség visszahuzódott. A' pozsonyi várhegy és dunapart tele volt nézőkkel. Itt ágyuink is fel voltak állítva, mellyekkel vizen át az ellenség közé tüzeltek. Halottunk egy sincs, 6 nagyon és 22 gyengén sebesült.

—*.* Vas megyéből közli a' Koss. Hirl., hogy Nugent mintegy 4—5000-nyi seregével f. hó 10-én Hidegkut helységbe beütött. A' helység lakosai között nyomatott proclamatiókat osztogatott szét, és szabad közlekedést ígért, 's rövid ottani tartózkodás után Regedébe visszavonult. Beszéli, hogy Regedéből utját másnap Gederócznak és Mura-Szombatnak vette.

—*.* Bartfelden az ellenség, mint mondják, az ifju embereket mind befogatta, 's fehér katona kabátba öltöztetvén, gácsországba átszállítatá. E' kegyetlen rendszabály fölötti elkeseredés szörnyű, — hadfiaink égnék a' harcvágytól, hogy ujonan a' sokkal csekélyebb ellenség eleibe vezetessenek, és az ejtett csorbát annak megsemmisítésével helyrehozhassák. (P. Ztg.)

—*.*. Ordódi vezénylete alatt Simonics Nádasdnál derekasan megveretett. Cserova és Liszka, Windischgrätz két urodalma, izzé porrá tétetett.

—*.*. A' mint halljuk, a' győzelemhez szokott Perczel ismét 2000-et fogolyul tett. Ha valamely hírnek, úgy bizonyosan ennek adhatunk hitelt, mert Perczel a' hadistennek czirákja, és még eddig hadimunkálatainak mindegyike jó eredményű vala. (Ung.)

—*.*. A' három képviselőnk, Szirmay Pál, Ragályi és Hettyey urak, kik hécsben a' népek törvénye ellen letartóztattak, valahára ismét szabadon bocsáttattak és már Pesten vannak. Allításuk szerint egész reményünk lehet, hogy a' magyar külügyminisztérium' letartóztatott tiszti személyzete fogságából mielőbb kiszabaduland.

—*.*. A' honvédelmi bizottmány új pecsétet metszetett. Arról a' korona eltűnt.

—*.*. Pest. Új év kezdetével az egyetemen az orvosi tanfolyam megnyitattik. Az egyetem egy része a' kórodába helyeztetik. (P. Ztg.)

—*.*. Rózsa Sándor most a' napnak királya, a' szép férfias tekintete közbámulást gerjeszt. 14-én déli órában tisztelkedett Kossuthnál.

—*.*. Bécs, dec. 6-án. A' bécsi szellem ismertetése végett a' Pr. Ztung következő anecdotát írja. Bizonyos nyilvános helyen egy uémet tiszthez ment egy polgár, 's figyelmezteté őt egy tanulóra, ki ott volt. A' tiszt föláll, 's pofon csapja a' polgárt: „ne gondolja ön, ugymond, hogy egy tiszt spitzli.“ — A' kávéházak tele kémekekkel. Már ismét érzi az ember a' lábnyomást 's a' lassu figyelmeztetést, hogy kém van jelen.

—*.*. Olaszország. Legújabb hírek szerint a' Pápa Genuán keresztül Franciaországba akart menekülni, de Genuában letartóztatott. (Jövő.)

—*.*. Gyógytudomány. Szer az elfagyott tagokra. Jó lencsét megszáritván, és megtörvén, vagy megörölvén, finom porrá kell alakítani, és jó, kiolvasztott, egészen tiszta, tehát nemsós ludzsírral elkeverni, úgy hogy kenőcscsé válik. Ezen kenőcszel, mely legjobbkor este ujan készítettik, az elfagyott tagok meglehetősen vastagon megkenetnek, és tiszta gyolcsruhával bekötötnek, 's másnap reggel megint megtöröltetnek. Kemény hideggel legjobb ovószert tiszta ludzsír vagy faolaj bedörögölése.

—*.*. Berton' kenőcse fagydagánat ellen. Két rész Balsamus de Fioravanti, két rész alapított ecetes ólom, három rész faolaj, és egy rész sósav. E' keveréket használat előtt egy darabig kavarni kell. Este a' fájós részekbe e' kenőcsöt be kell dörögni, aztán selyempapírossal, mely ugyanazon kenőcsbe bemártatott, betakarni és végre vászonnal bebonyolni. Szükség esetében naponta is lehet a' fájós részeket hasonlóan dörözsölni. (P. Ztg.)

Gabona és liszt ára Aradon 1848. évi dec. 22-én.

Nevenként:	Egy posonyi mérő váltópénzben					
	legjobb		középsz.		silány	
	ft.	kr.	ft.	kr.	ft.	kr.
Tiszta búza	4	30	4	15	4	—
Kétszeres	3	30	3	15	3	—
Rozs	2	45	2	30	2	15
Arpa	1	45	1	36	1	30
Zab	2	—	1	48	1	45
Kukoritza	2	15	2	8	2	—
1 mázsa lángliszt	12	—	—	—	—	—
1 „ Zsemleliszt	10	—	—	—	—	—
1 „ Fehér kenyérl.	8	—	—	—	—	—
1 „ Fekete szinte	6	30	—	—	—	—
Egy mázsa széna	2	30	—	—	—	—
— zsub szalma	—	16	—	—	—	—

Dec.	Neve és sorsa a' meghalálozottnak	Vallása	Kora	Betegsége	Lakása és halálozati helye
10	Ékes Julianna, csizmadiam. l.	Kath.	2 n.	időtlen	Erdőutca 53
—	Kovács Erzsébeth assz., csizmadiamesternő	—	40 e.	tüdőlob	Magyarváros.
12	Oroszi Terka, földész' l.	—	3 —	vörheny	Vágóhidutz 859
13	Bartl Rogina asszony, lisztesnő	—	55 —	szívburokvízkor	Radnaiút.
—	Kardos Ilona, csizmadiam.' l.	G. n. e.	6 hó	görcsök	Megyenteza.
—	Verthán Ilka, földész' l.	Kath.	7 e.	vöröshimlő	Reformutca 315
—	Konsztler János úr, fakereskedő	—	79 —	aggság	Pernyáva k. v. 409
—	Fechtman Anna	—	4 —	—	Ujvilágutca 633
—	Putics Demeter, barbélylegény	G. n. e.	—	tüdővész	Megyeikórház.
14	Rigliter Károly, molnárm.' f.	Kath.	2 e.	aszalvány	Sarkad k. v. 364
—	Bálint Eva, profectus' l.	—	5 n.	görcsök	Választóutca 37
—	Kodrán Paraszka, földész'nő	G. n. e.	36 e.	aszkor	Gája k. v.
15	Hirbsz József, földész' f.	Kath.	1 hó	görcsök	Szélutca.
—	Nyegrú Péter, pankotai	G. n. e.	30 e.	közvízkór	Megyeikórház.
—	Egy ösmeretlen férfi	—	30 —	golyósebzés	szinte.